

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

Heideveldweg 1 Nijverdal

HuninkEcologie
ecologisch onderzoek en advies

Opdrachtgever: Meindert Biemolt
Meester werkmanstraat 10
7443 SC Nijverdal

Opsteller rapportage: Hunink Ecologie
Tjibbe Hunink
Samoen 28
3893 CR Zeewolde
KvK 51091224
BTW nr. 137160999B01

Doel aanvraag: Sloop schuren, bouw nieuwe schuur

Type onderzoek: Quicksan flora en fauna

Locatie: Heideveldweg 1, Nijverdal

Rapportagenummer: 20180391

Datum: 7 mei 2018

Status: Definitief

Lid Netwerk Groene bureaus

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	3
1 INLEIDING	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel	5
1.3 Opbouw rapport	5
2 WETTELIJK KADER	6
2.1 Algemeen	6
2.2 Bevoegd gezag	6
2.3 Soortbescherming	6
2.3.1 Art. 3.1: Vogelrichtlijnsoorten:	6
2.3.2 Art. 3.5: Habitatrichtlijnsoorten en soorten van de Conventie van Bern (I en II) en Conventie van Bonn (I) 7	
2.3.3 Art. 3.10: Nationaal beschermde soorten	8
2.3.3.1 Algemeen vrijgestelde soorten	8
2.3.3.2 Vrijstelling middels een goedgekeurde gedragscode	8
2.3.3.3 Ontheffing	8
2.4 Natura 2000-gebieden	9
2.5 Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)	9
2.6 Natuurnetwerk Nederland	10
3 GEBIEDSBESCHRIJVING	11
3.1 Huidige situatie	11
3.2 Toekomstige situatie	13
3.3 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van beschermde gebieden	13
4 METHODE	15
5 RESULTATEN EN EFFECTEN	16
5.1 Vaatplanten	16
5.2 Zoogdieren	16
5.2.1 Vleermuizen	16
5.2.1.1 Verblijfplaatsen	16
5.2.1.2 Foeragegebied	16
5.2.1.3 Vliegroutes	17
5.2.2 Overige zoogdieren	17
5.3 Broedvogels	17
5.3.1 Jaarrond beschermde soorten	17
5.3.2 Overige vogelsoorten	18
5.4 Reptielen	19
5.5 Amfibieën en vissen	19
5.6 Vlinders en libellen	19

5.7	Overige soortgroepen	19
6	Toetsing aan de Wet natuurbescherming	20
6.1	Vaatplanten	20
6.2	Zoogdieren	20
6.2.1	Vleermuizen	20
6.2.2	Overige zoogdieren	20
6.3	Broedvogels	21
6.3.1	Jaarrond beschermde soorten	21
6.3.2	Overige vogelsoorten	21
6.4	Overige soortgroepen	21
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	22
	LITERATUUR	24
	Bijlage 1 Verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming	26

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van de heer M. Biemolt, heeft Hunink Ecologie een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Aanleiding hiervoor is het voornemen om de drie schuren aan de Heideveldweg 1 in Nijverdal te slopen en te vervangen voor 1 nieuwe schuur.

1.2 Doel

Het doel van deze quickscan is het opsporen van mogelijke conflicten van de voorgenomen ingreep met de Wet natuurbescherming. Tevens is er bepaald of nader onderzoek noodzakelijk is en/of een ontheffingsaanvraag onvermijdelijk is.

1.3 Opbouw rapport

In het eerste hoofdstuk van deze rapportage is aangegeven waarom de quickscan flora en fauna is uitgevoerd en wat het doel is van de rapportage. Daarna volgt in hoofdstuk 2 het wettelijk kader met daarin algemene informatie over de Wet Natuurbescherming. Het derde hoofdstuk geeft de gebiedsbeschrijving weer met de huidige en voorgenomen situaties. Hoofdstuk 4 gaat in op de methoden waarop dit onderzoek heeft plaatsgevonden. De resultaten van het onderzoek worden beschreven in het vijfde hoofdstuk. In hoofdstuk 6 zijn de effecten van de voorgenomen ingreep op de verschillende plant- en diergroepen getoetst aan de Wet natuurbescherming. Ten slotte staan in hoofdstuk 7 de conclusies en aanbevelingen beschreven.

2 WETTELIJK KADERⁱ

2.1 Algemeen

De natuur is in Nederland sinds 1 januari 2017 beschermd door de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming is een vervanging van drie voorgaande natuurwetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998 (bescherming gebieden), de Flora- en faunawet (bescherming soorten) en de Boswet (bescherming areaal bos). Hoewel de Wet natuurbescherming deze drie wetten heeft vervangen, zijn zij wel goed herkenbaar in de nieuwe Wet natuurbescherming door de hoofdstukindeling. De wet zorgt tevens voor de verplichte implementatie van Europese richtlijnen en afspraken over de bescherming van de Europese natuur. De Wet natuurbescherming heeft als doel om de Nederlandse natuur en de biodiversiteit te beschermen, zonder stijging van de regeldruk voor burgers en bedrijven.

2.2 Bevoegd gezag

Om beter aan te sluiten aan de behoefte van regionale afstemming tussen de noodzakelijke bescherming van natuur en economische belangen, is het bevoegd gezag grotendeels gedecentraliseerd naar de provincies. Dat wil zeggen, de provincies hebben de verantwoordelijkheid om de provinciale biodiversiteit te behouden en te beschermen en om de Wet natuurbescherming nader uit te werken in provinciale regels. Tevens hebben de provincies de taak om op de bescherming van natuur te handhaven en bij aanvragen te besluiten tot de verlening van vergunningen of ontheffingen. In de meeste gevallen is de provincie het bevoegd gezag om een vergunning Natura 2000 of ontheffing soortbescherming aan te vragen. Alleen bij ingrepen die 'interprovinciale' belangen hebben (hoofd(vaar)wegen, het spoor, Defensie terreinen, hoogspanningsleidingen, hoofdgastransportnet, e.d.), blijft het Rijk het bevoegd gezag. De verdeling van het bevoegd gezag is aangegeven in art. 1.3, lid 1 van de AMvB Besluit Natuurbescherming.

In het kader van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) kan bij de aanvraag van een vergunning of ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangehaakt bij de aanvraag van een omgevingsvergunning. De gemeente is dan het loket en ook het bevoegd gezag voor de afgifte van een omgevingsvergunning met het component beschermde natuur. De aanhaking is niet verplicht als er, vóóraf de aanvraag van een omgevingsvergunning, een vergunning of ontheffing van de Wet natuurbescherming wordt aangevraagd bij de provincie of het Rijk (RVO). Is dit niet vooraf geregeld, dan is aanhaking aan de omgevingsvergunning wél verplicht (!). De gemeente zal doorgaans toetsen of de aanvraag voor een omgevingsvergunning volledig is.

2.3 Soortbescherming

De bescherming van soorten is in Nederland geregeld via de Wet natuurbescherming in verschillende artikelen en het hoofdstuk Soorten (hoofdstuk 3). Iedereen is verplicht om zorgvuldig om te gaan met alle flora en fauna in Nederland (zorgplicht, art. 1.11). Daarnaast zijn een aantal soorten specifiek beschermd door verbodsbepalingen voor doden, verwonden of verstoring van exemplaren, plukken planten of aantasting verblijfplaatsen, handel, vervoer en restricties voor bejaging (zie bijlage 1 voor verbodsbepalingen). Deze regels gelden voor iedereen en gaan uit van de verantwoordelijkheid van een initiatiefnemer om de juiste maatregelen te treffen om te zorgen dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden. Doormiddel van regels voor vrijstellingen en mogelijkheden van ontheffing van de verbodsbepalingen is geregeld dat ingrepen en activiteiten alleen zijn toegestaan, mits effecten worden voorkomen of voldoende worden gemitigeerd of gecompenseerd ('nee, tenzij' principe).

2.3.1 Art. 3.1: Vogelrichtlijnsoorten:

Naast dat het verboden is om vogels te doden, verwonden of te verstoren en eieren te rapen of te vernielen, is het belangrijkste verbod in de praktijk dat nesten van vogelsoorten van de Vogelrichtlijn niet mogen worden vernield of weggenomen. In de praktijk betekent dit dat alle in gebruik zijnde

nesten van broedvogels in Nederland in principe beschermd zijn tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen geldt deze bescherming van het nest niet en kunnen nesten worden verwijderd of aangetast. Belangrijk hierbij is dat vogels geen vast broedseizoen kennen. De bescherming geldt vanaf het moment dat een vogel een aanzet tot een nest heeft tot het moment dat de jongen het nest hebben verlaten. Hoewel de meeste broedvogels broeden in de periode vanaf maart tot en met medio juli, broeden bepaalde soorten al vanaf februari en sommige soorten tot in augustus. Het is dus zaak om tijdig te bepalen welke broedvogels in de invloedssfeer van een plangebied voorkomt, om rekening te kunnen houden met het broedseizoen van vogels.

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest wel 'jaarrond' beschermd zijn. Het nest en het functioneel leefgebied geniet het hele jaar door bescherming. Het gaat hier voornamelijk om soorten die ieder jaar terugkeren naar dezelfde plek om te broeden en om soorten die afhankelijk zijn van menselijke bouwwerken. Voor deze soorten moeten er voldoende alternatieve broedlocaties zijn in de directe omgeving, en mag het leefgebied niet zodanig worden aangetast dat hierdoor het nest niet meer in stand kan worden gehouden (functioneel leefgebied). De vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest zijn in te delen in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfsplaats (steenuil);
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (gierzwaluw, huismus, roek);
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (grote gele kwikstaart, kerkuil, oehoe, ooievaar, slechtvalk);
4. Nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespendif, zwarte wouw).

De lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de bovenstaande vier categorieën zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet-jaarrond beschermde nesten. Deze soorten, opgenomen in categorie 5, vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Bij ruimtelijke ingrepen is het daarom gewenst om nesten van deze soorten wel in kaart te brengen.

2.3.2 Art. 3.5: Habitatrichtlijnsoorten en soorten van de Conventie van Bern (I en II) en Conventie van Bonn (I)

De soorten die beschermd zijn conform art. 3.5 van de wet, zijn streng beschermd volgens de regels en verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Ten opzichte van de (vogel)soorten die zijn beschermd conform de Vogelrichtlijn (art. 3.1 Wnb), hebben de soorten onder art. 3.5 een strengere verbodsbepaling met betrekking tot verstoring van dieren. Het verschil is dat in art. 3.5 is aangegeven dat beschermde dieren niet mogen worden verstoord, ook als er géén wezenlijke invloed is op de populatie. Onder art. 3.1 is dit minder streng, aangezien de verbodsbepaling verstoren van vogels wél gekoppeld is aan het effect op de populatie. Echter, onder art. 3.5 zijn er meer mogelijkheden voor ontheffingsverlening doordat er in art. 3.8 (lid 5, onderdeel b) met betrekking tot art. 3.5 meer wettelijke belangen worden genoemd voor ontheffingsverlening dan in art. 3.3 (lid 4, onderdeel b) met

betrekking tot art. 3.1. Dit maakt dat het juridisch gezien voor vogels art. 3.1 als strenger wordt beschouwd dan art. 3.5.

2.3.3 Art. 3.10: Nationaal beschermde soorten

De nationaal beschermde soorten (art. 3.10, lid 1) zijn te beschouwen als de minder beschermde soorten. Er gelden slechts enkele verbodsbepalingen voor het opzettelijk doden en vangen van dieren, het opzettelijk beschadigen en vernielen van verblijfplaatsen en het opzettelijk plukken van planten. Een verbod op het verstoren van dieren, dat wel geldt voor vogels en soorten die streng beschermd zijn conform art. 3.1 en 3.5, ontbreekt voor de nationaal beschermde soorten. Verder zijn er ook meer mogelijkheden voor het kunnen verlenen van een ontheffing van de verbodsbepalingen voor de nationaal beschermde soorten dan voor de streng beschermde soorten in art. 3.1 en 3.5 door een grotere lijst wettelijke belangen.

De hierboven genoemde beschermde plant- en diersoorten zijn onderverdeeld in drie beschermingsregimes:

2.3.3.1 Algemeen vrijgestelde soorten

Dit zijn soorten waarvan het bevoegd gezag (provincie of het Ministerie van EZ) heeft bepaald dat in het kader van beheer, onderhoud of ruimtelijke ontwikkelingen, geen ontheffing nodig is om deze handelingen uit te voeren als zij de verbodsbepalingen overtreden tot die soorten. Met andere woorden, handelingen die de soorten schaden zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht. Wel geldt de zorgplicht. Het bevoegd gezag heeft die soorten algemeen vrijgesteld die een gunstige staat van instandhouding hebben en niet worden bedreigd door effecten als gevolg van de vrijstelling. Aangezien de staat van instandhouding en de inschatting van het effect op soorten per bevoegd gezag verschilt, zijn er verschillen in de lijsten van algemeen vrijgestelde soorten.

2.3.3.2 Vrijstelling middels een goedgekeurde gedragscode

Zijn soorten niet algemeen vrijgesteld, maar kunnen de handelingen worden uitgevoerd conform een door de Minister goedgekeurde gedragscode, dan geldt alsnog een vrijstelling. Belangrijk is wel dat de gedragscode die wordt aangehouden, ook daadwerkelijk is goedgekeurd door de Minister én dat de handelingen overeenkomen met de beschreven handelingen in de gedragscode. Sommige gedragscodes gelden alleen voor specifieke bedrijven (bijv. Rijkswaterstaat) of specifieke situaties (bijv. Stichting Bodembeheer Krimpenerwaard). Verder wordt vaak verplicht om een ecologisch werkprotocol op te stellen om te zorgen dat zorgvuldig wordt gehandeld. Het ecologisch werkprotocol is tevens het bewijs dat conform een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Nieuw is dat sinds de Wet natuurbescherming er ook gedragscodes kunnen worden opgesteld voor Europees beschermde soorten (art. 3.1 en art. 3.5 van de Wet natuurbescherming). Deze zijn echter nog niet definitief goedgekeurd. Veel gemeenten hebben een eigen gedragscode, verder zijn er ook gedragscodes voor veel voorkomende handelingen, zoals bosbeheer, natuurbeheer, ruimtelijke ontwikkelingen gemeenten of beheer en ingrepen aan wateren. Goedgekeurde gedragscodes zijn te vinden op de website van RVO¹.

2.3.3.3 Ontheffing

Als er geen algemene vrijstelling geldt of er geen vrijstelling geldt door het werken conform een goedgekeurde gedragscode, is een ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag voor beschermde soorten in art. 3.1, 3.5 of 3.10, wordt in principe getoetst aan drie criteria:

- 1) Er is sprake van een geldig wettelijk belang;
- 2) Er is geen alternatief;
- 3) de ingreep doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

¹ <https://mijn.rvo.nl/gedragscodes-gemeenten> en <https://mijn.rvo.nl/gedragscodes-overige-organisaties>.

De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn). Belangrijk is met name de aanwezigheid van een geldig wettelijk belang volgens de Wet natuurbescherming. De wettelijke belangen voor vogels onder art. 3.1 zijn zeer beperkt. Dit geldt ook voor soorten die zijn beschermd volgens art. 3.5. De aanvraag van een ontheffing voor deze soorten wordt dan ook in de praktijk als het meest lastig ervaren. Met betrekking tot de nationaal beschermde soorten (art. 3.10) gelden een uitgebreid scala aan wettelijke belangen en is er altijd een geldig wettelijk belang op te voeren.

Naast het wettelijk belang dient er te worden getoetst of er geen andere alternatieven zijn die de soorten minder schade toebrengen. Ieder redelijk alternatief dient te worden meegenomen. Verder is het van belang dat de staat van instandhouding niet in gevaar komt. Dit wordt getoetst aan de hand van de populatie op regionaal niveau met betrekking tot de soorten in art. 3.1 en 3,5 en de populatie op nationaal niveau met betrekking tot soorten in art. 3.10.

2.4 Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Natura 2000 is niet enkel ter bescherming van gebieden (habitats), maar draagt ook bij aan soortenbescherming. Provincies zijn verantwoordelijk dat in deze gebieden maatregelen worden genomen om de natuurwaarden in stand te houden.

Hoofdstuk 2 in de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van natuurgebieden in Nederland, conform de Europese Vogel- en Habitatrictlijn. Gebieden worden aangewezen als Natura 2000-gebied op basis van hun bijdrage om Europese doelen te kunnen bereiken, voor broedvogels of niet-broedvogels van de Vogelrichtlijn, of soorten en habitattypen van de Habitatrictlijn. Deze gebieden zijn streng beschermd. Ieder mogelijk effect, ook effecten van ingrepen buiten de begrenzing (zogenaamde externe werking), moeten worden getoetst met een zogenaamde **Voortoets**. Effecten worden in beeld gebracht middels de Effectenindicator van het Ministerie van EZ. Indien er sprake is van een negatief effect, waardoor het halen van de doelstelling op korte danwel lange termijn in gevaar komt, is een vergunning nodig. De vergunning wordt aangevraagd middels een vervolgoets om de negatieve effecten nader in beeld te brengen. Hierbij is het van belang om onderscheid te maken tussen **niet-significant** of **significant negatieve effecten**. Met significant wordt bedoeld op een effect dat de doelstelling van het Natura 2000-gebied op de lange termijn in gevaar brengt. Ook als er sprake is van een aantasting van de natuurlijke kenmerken, is er sprake van een significant negatief effect. Wordt volgens de voortoets alleen negatieve, maar niet-significant negatieve effecten verwacht, dan is een **Verslechteringsstoets** nodig. Komt uit de voortoets dat er mogelijk significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, dan is een **Passende Beoordeling** nodig. Een Passende Beoordeling is de meest strenge toets, waarbij, indien significant negatieve effecten niet kunnen worden gemitigeerd, alleen een vergunning wordt afgegeven als is voldaan aan de zogenaamde **ADC-criteria** (geen Alternatief, de aanwezigheid van Dwingende redenen van groot openbaar belang, én de mogelijkheid de effecten te kunnen Compenseren).

2.5 Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

In de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) werkt een aantal overheden samen om bij Natura 2000-gebieden twee doelen tegelijk te bereiken. Aan de ene kant wordt de achteruitgang van de biodiversiteit in die gebieden, voor zo ver die het gevolg is van stikstofdepositie, tot staan gebracht en omgezet in herstel. Aan de andere kant wordt er enige ruimte gemaakt voor nieuwe economische activiteiten met stikstofuitstoot in de buurt van die gebieden. Het doel van de PAS is in eerste instantie een blijvende en dalende stikstofdepositie door zowel brongerichte maatregelen (beperking uitstoot) als effectgerichte maatregelen (verwijdering depositie en vergroten weerbaarheid van het ecologisch systeem door extra beheermaatregelen). Per gebied wordt aangegeven hoeveel

'ontwikkelruimte' is vrijgegeven voor economische activiteiten die een beperkt deel stikstof mogen uitstoten. Deze ontwikkelruimte is gebonden aan regels en kent een drempel. Voor activiteiten die stikstof uitstoten, moet ontwikkelruimte worden aangevraagd middels Aerius Calculator.

2.6 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de Nota Ruimte heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het Natuurnetwerk Nederland liggen de bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken, gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt, landbouwgebieden beheerd volgens agrarisch natuurbeheer, ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee en alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN). Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen. De provincies hebben het NNN ingedeeld in natuurbeheertypen middels een natuurbeheerplan. Er is een verdeling gemaakt in een beheertypenkaart (actuele voorkomen) en een ambitiekaart (wens op lange termijn). De regels voor compensatie bij aantasting van het NNN verschilt per provincie, maar zijn in principe allen gebaseerd op de Nota Ruimte van het Ministerie van EZ en de 'Spelregels EHS'. Hieruit volgt dat moet worden getoetst op de afname van kwantiteit (oppervlak) en kwaliteit (mate van rust, stilte, donkerte, beslotenheid, kenmerkende soorten, e.d.) van het NNN. Bij een effect wordt voornamelijk geëist dat het oppervlak wordt gecompenseerd met daarbij een kwaliteitstoeslag aan de hand van de 'ontwikkelduur' per natuurbeheertype (oud eikenbos heeft bijvoorbeeld een ontwikkelduur van 100 jaar, waarmee een kwaliteitstoeslag van 166% geldt). De compensatieregels zijn terug te vinden in de Verordening Ruimte van de betreffende provincie.

3 GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidige situatie

De onderzoekslocatie is gelegen in het agrarisch landschap, circa 2,5 kilometer ten oosten van Hellendoorn. In figuur 1 is de ligging en de begrenzing van de onderzoekslocatie weergegeven. De onderzoekslocatie betreft een deel van een voormalig agrarisch erf en is bebouwd met een drietal schuren. De meest noordelijk gelegen schuur betreft een kapschuur. De kapschuur is opgebouwd uit hout en is voorzien van een asbest golfplatendak. De middelste schuur is opgebouwd uit steen en heeft houten gevels. Het dak is voorzien van golfplaten. De schuur wordt momenteel gebruikt als stalling voor caravans. De meest zuidelijk gelegen schuur betreft een voormalige varkensstal die voor een deel is ingestort.

Westelijk van de schuren bevindt zich het woonhuis met bijbehorend tuin. Het woonhuis heeft een pannendak. Ten noorden van de onderzoekslocatie bevindt zich de Heideveldweg met daarlangs een houtsingel. De onderzoekslocatie is gelegen in het agrarisch buitengebied. In de figuren 2 t/m 7 is een aantal foto's van de onderzoekslocatie opgenomen.

Figuur 1: Ligging en begrenzing onderzoekslocatie (bron: ondergrond OpenStreetMap).

Figuur 2 Middelste schuur.

Figuur 3 Woning naast middelste schuur.

Figuur 4 Vervallen schuur.

Figuur 5 Binnenzijde vervallen schuur.

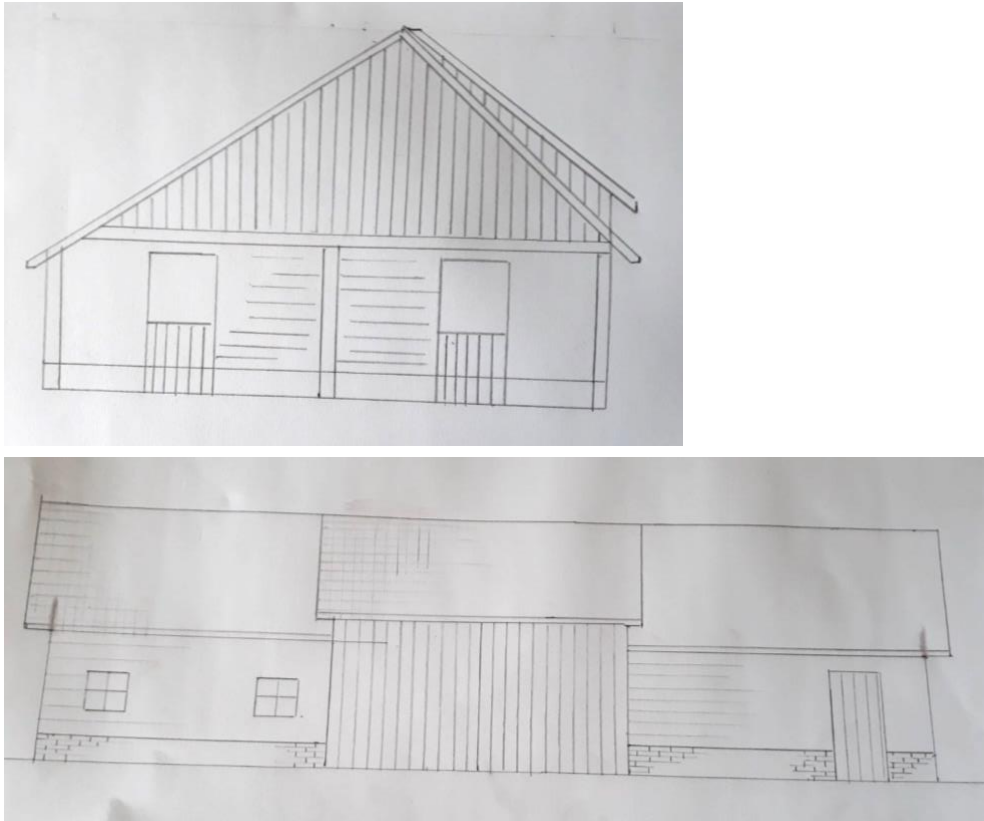
Figuur 6 Kapschuur.

Figuur 7 Woonerf naast de locatie.

3.2 Toekomstige situatie

De initiatiefnemer is voornemens de drie schuren op de onderzoekslocatie te slopen. Op het perceel zal 1 nieuwe schuur worden gerealiseerd. De tekening van de nieuwe schuur is opgenomen in figuur 8. In de schuur worden twee paardenstallen gerealiseerd en er is ruimte voor opslag van enkele wagens.

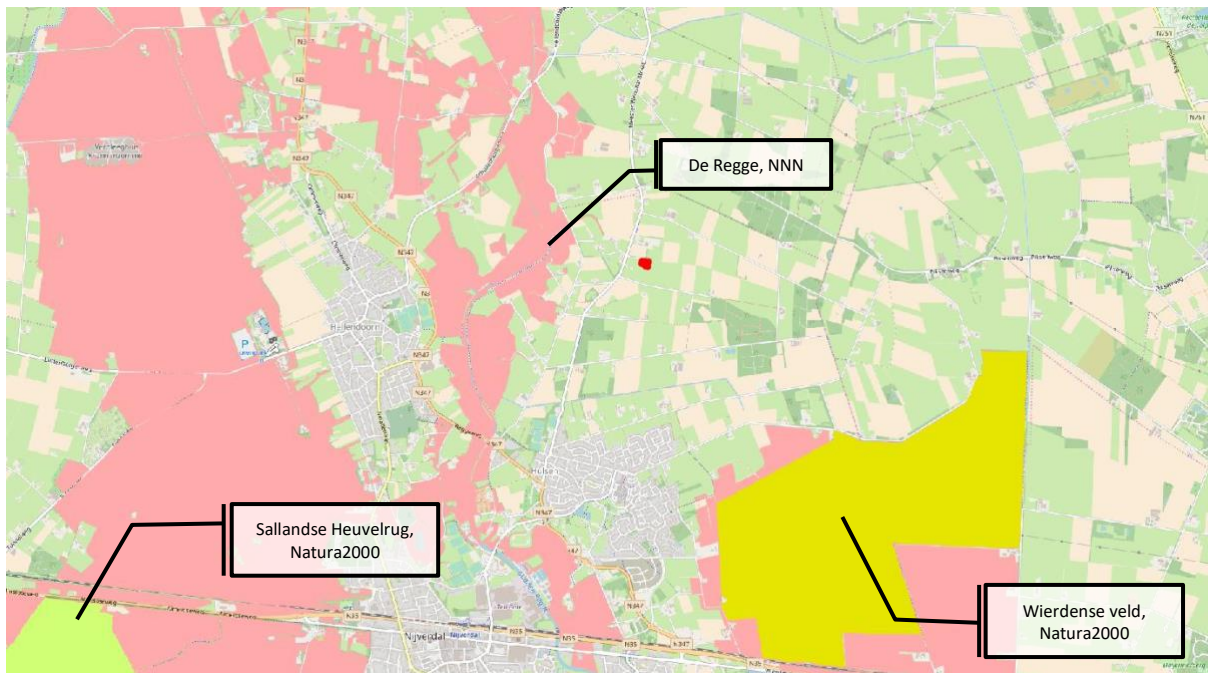

Figuur 8: Schetsen nieuwe schuur.

3.3 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van beschermde gebieden

De onderzoekslocatie is gelegen in buurtschap Overwater. Dit is gelegen in het buitengebied van Nijverdal, net ten oosten van het dorp Hulsen, gemeente Hellendoorn. De locatie vormt geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De onderzoekslocatie ligt niet in of nabij beschermde gebieden. De dichtstbijzijnde beschermde natuurgebieden zijn het Natura 2000-gebied Wierdense veld en het Natura 2000-gebied Sallandse Heuvelrug. Deze Natura 2000-gebieden zijn gelegen op respectievelijk 2 en 5 kilometer afstand van de onderzoekslocatie.

Het dichtstbijzijnde NNN gebied is de Regge op ongeveer een halve kilometer ten westen van de onderzoekslocatie. De sloop van de drie schuren en de realisatie van de nieuwe schuur zal geen negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen of kernkwaliteiten van deze gebieden. Er is voldoende afstand en het hobbymatig gebruik van de locatie zal niet leiden tot negatieve effecten op deze gebieden.

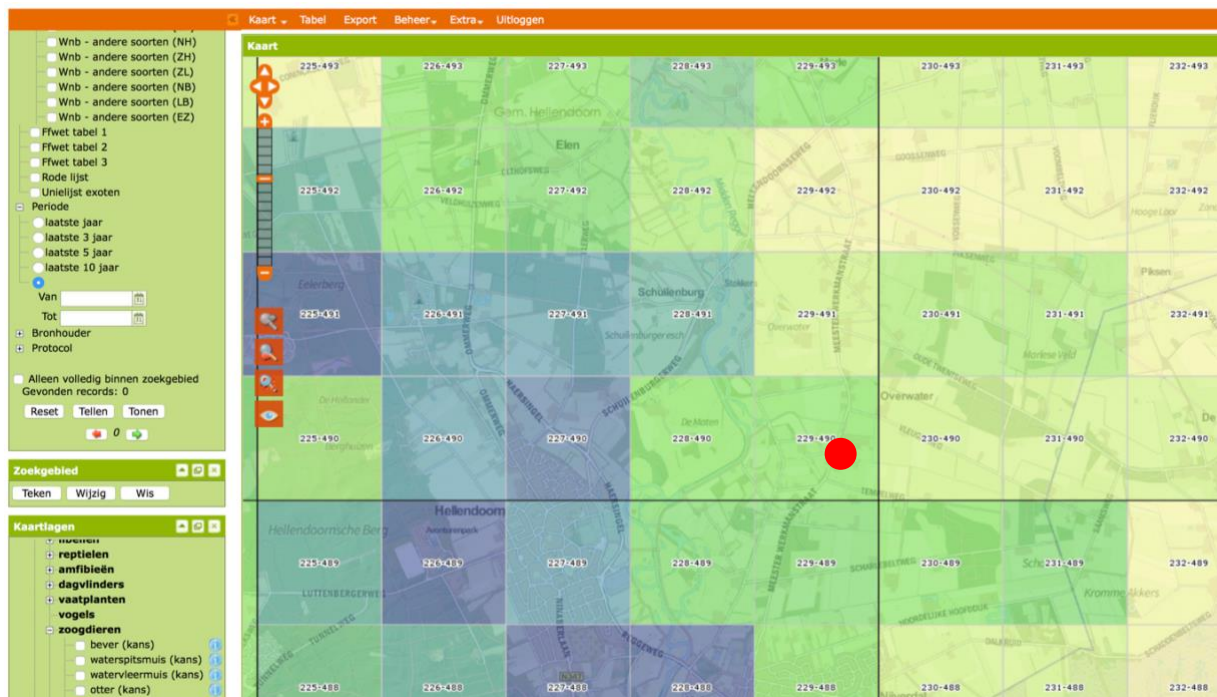
Figuur 9: Ligging onderzoekslocatie (rode stip) ten opzichte van beschermde natuurgebieden.

4 METHODE

In de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB) is gezocht naar beschermde soorten die in de directe omgeving van de onderzoekslocatie voorkomen. De beschermde soorten die de afgelopen 10 jaar in het agrarisch gebied in de omgeving zijn aangetroffen betreffen: egel, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, huismus, ringmus, steenmarter en steenuil. Tevens is in de NDFB gekeken naar de kanskaarten voor beschermde soorten. Hierbij wordt aangegeven hoe groot de kans is dat een bepaalde soort op een locatie (kilometerhok) voorkomt (figuur 10). Hoe donkerder blauw het kilometerhok is, hoe groter de kans is de soort in het betreffende kilometerhok aan te treffen. Uit de kanskaarten zijn geen bijzondere soorten gekomen, waar extra rekening mee gehouden moet worden.

Tevens is via soortatlassen gekeken of beschermde reptielen, zoogdieren en vlinders in de directe omgeving voorkomen.

Op vrijdag 20 april 2018 is door Hunink Ecologie een veldbezoek gebracht aan de onderzoekslocatie om de situatie te bekijken, (aanvullende) waarnemingen te doen en de locatie op geschiktheid voor beschermde soorten te beoordelen (expert judgement). Hierbij is gelet op beschermde flora en fauna en het mogelijke gebruik van de locatie door beschermde soorten. De gehele locatie is onderzocht, waarbij ook de schuren volledig zijn onderzocht.

Figuur 10: Voorbeeld kanskaart. In dit geval van de gewone grootoorvleermuis. De rode stip geeft de onderzoekslocatie aan.

5 RESULTATEN EN EFFECTEN

5.1 Vaatplanten

De onderzoekslocatie bestaat uit een voormalig agrarisch erf dat voor het grootste gedeelte is verhard en bebouwd. Een gedeelte bestaat uit intensief beheerd grasland. In dergelijke omstandigheden zijn geen beschermde soorten te verwachten. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten waargenomen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk, de ingreep heeft geen nadelige gevolgen voor deze soortgroep.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Vleermuizen behoren tot de strikt beschermde soorten (artikel 3.5 Wet natuurbescherming). Werkzaamheden aan verblijfplaatsen, belangrijke foerageergebieden of vliegroutes zijn ontheffing plichtig. Uit de bureaustudie bij de NDFF is gebleken dat in de directe omgeving de gewone grootoorvleermuis en de franjestaart voorkomt. De gewone grootoorvleermuis is zowel gebouw- als boombewonend. Dit betekent dat ze voor hun kraam,- zomer,- en winterverblijven gebruik maken van zowel gebouwen als bomen. De franjestaart is voornamelijk boombewonend en is daarmee uit te sluiten op de onderzoekslocatie. Uit de NDFF is gebleken dat beide soorten alleen zijn waargenomen in een winterverblijf. Dit verblijf betreft een kelder, welke jaarlijks wordt geteld. Uit de resultaten van de NDFF blijkt ook dat de omgeving van de onderzoekslocatie tot nu toe nog niet is onderzocht op vleermuizen.

5.2.1.1 Verblijfplaatsen

Het is niet te verwachten dat vleermuizen van de schuren op de onderzoekslocatie gebruik maken als voortplantingsplaats of rustplaats. Er zijn geen ruimtes achter betimmeringen aanwezig waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. In de kapschuur en middelste schuur ontbreekt dakbeschot waardoor er geen weggroei mogelijkheden zijn voor vleermuizen. Ook in de zuidelijke schuur is grotendeels geen dakbeschot aanwezig. De zuidelijke schuur is voorzien van een dubbele muur. De klimatologische omstandigheden zijn voor vleermuizen echter niet geschikt, mede omdat de schuur deels is ingestort, en de ruimte tussen de stenen relatief groot en tochtig is. Er zijn geen zolderruimtes aanwezig waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Tijdens het veldbezoek is gezocht naar vleermuiskeutels in de schuren. Deze zijn niet aangetroffen. De aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen is redelijkerwijs uitgesloten.

Westelijk van de schuren bevindt zich het woonhuis. Aan de kopse kanten van de woningen kunnen vleermuizen als de gewone dwergvleermuis onder de dakpannen kruipen en onder de dakpannen verblijven. De woning blijft gehandhaafd. Eventueel aanwezige vleermuizen in de woning ondervinden geen negatieve effecten van de voorgenomen plannen.

5.2.1.2 Foeragegebied

De onderzoekslocatie zal geen belangrijke functie hebben voor vleermuizen om te foerageren. Er is vrijwel geen beplanting op de locatie aanwezig. De tuin bij het woonhuis kan wel door vleermuizen worden gebruikt om te foerageren. De tuin blijft gehandhaafd. Nader onderzoek naar foeragegebied is niet noodzakelijk.

5.2.1.3 Vliegroutes

Vleermuizen gebruiken landschappelijke structuren zoals bomenrijen als vliegroutes. Deze lijnvormige elementen zijn belangrijk voor het functioneren van een populatie vleermuizen. Vaak worden vaste vliegroutes gebruikt om te migreren naar bekende foerageergebieden. Het onderbreken of wegvallen van een vliegroute kan daardoor zeer negatief zijn voor de plaatselijke vleermuispopulatie. Op de onderzoekslocatie zijn geen lijnvormige landschapselementen aanwezig die door vleermuizen gebruikt zullen worden. Langs de Heideveldweg is echter wel een houtsingel aanwezig die als vliegroute door vleermuizen kan worden gebruikt (zie

Figuur 11. De houtsingel langs de Heideveldweg vormt een potentiële vliegroute voor vleermuizen, deze dient donker te blijven.

zie figuur 11). Het is belangrijk dat deze houtsingel niet wordt verlicht, maar dat deze donker blijft. Hiermee dient rekening te worden gehouden bij de inrichting van het erf.

5.2.2 Overige zoogdieren

Tijdens de bureaustudie in de NDFF blijkt dat naast de vleermuizen ook steenmarter en egel in de directe omgeving is waargenomen. De steenmarter is beschermd. Tijdens het veldbezoek is specifiek gelet op verblijfsindicaties van steenmarters. Steenmarters hebben latrines, welke ze blijven gebruiken. Hierdoor is te zien en te ruiken of een steenmarter een gebouw bewoond. Verder is er gelet op vraatsporen van de steenmarter. Er zijn op de onderzoekslocatie geen latrines of uitwerpselen van steenmarters aangetroffen. Steenmarters hebben in de schuren weinig wegkruipmogelijkheden. In de zuidelijk gelegen schuur is op enkele plekken nog dakbeschoot aanwezig waar enige krab/vraatsporen van steenmarters zijn aangetroffen. Tevens zijn oude veren van een gepredeerde groene specht en houtduif gevonden. Het betreft oude sporen die er op wijzen dat de steenmarter in het verleden gebruik heeft gemaakt van de schuur. Bij langdurige leegstand kan de steenmarter de schuur gaan betrekken. Wanneer het langer dan een jaar duurt dat de schuur wordt gesloopt, wordt geadviseerd een aanvullende inspectie uit te voeren om vast te stellen dat de steenmarter geen gebruik maakt van de schuur.

Egels kunnen gebruik maken van de onderzoekslocatie, evenals andere kleine zoogdieren als de wezel. Het gaat enkel om de randen en tussen opslag van materialen en blad. Het betreft geen optimaal habitat. Het omliggende gebied, waaronder de tuin en houtsingel zijn voor de soorten geschikter.

5.3 Broedvogels

5.3.1 Jaarrond beschermde soorten

Uit het bureauonderzoek in de NDFF is gebleken dat de steenuil in de omgeving op meerdere locaties is waargenomen. Er is tevens een territorium vastgesteld aan de Vleugelweg, op ongeveer 500 meter van de onderzoekslocatie. Van de kerkuil zijn geen waarnemingen bekend. Verder zijn er waarnemingen van de huismus bekend.

Uilen

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar sporen van uilen als steenuil, kerkuil en ransuil. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen (braakballen, uitwerpselen of ruiveren) die er op duiden dat uilen van het erf gebruik maken. Op de onderzoekslocatie zijn geen bomen aanwezig die geschikt zijn voor de ransuil als vaste voortplanting- of rustplaats. De steenuil en de kerkuil zijn soorten die van bebouwing gebruik kunnen maken. Voor de kerkuil geldt dat er op de onderzoekslocatie geen broedmogelijkheden zijn. Enkel de kapschuur is potentieel geschikt als rustplaats, echter deze wordt niet door kerkuilen gebruikt. Dat geldt ook voor de steenuil. Van deze soort zijn geen verblijfsindicaties vastgesteld.

Huismus

De te slopen schuren zijn niet geschikt als voortplantingsplaats voor huismussen. Het dakbeschot ontbreekt om op te nestelen. Onder de golfplaten van de vervallen schuur zijn afdichtingen aanwezig waardoor huismussen niet onder de golfplaten kunnen komen (zie figuur 12). Tijdens het veldbezoek zijn huismussen waargenomen nabij de woning en de tuin. De woning is voorzien van dakpannen waaronder huismussen kunnen broeden. In de tuin is groenblijvende beplanting aanwezig waarin huismussen kunnen schuilen. Door de voorgenomen ingreep vinden geen negatieve effecten op de huismus plaats.

Figuur 12. De dakrand van de vervallen schuur is afgedicht.

Overige jaarrond beschermde soorten

Overige soorten waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, zijn op basis van het aanwezige habitat op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

5.3.2 Overige vogelsoorten

De te slopen schuren op de onderzoekslocatie zijn geschikt voor algemeen voorkomende broedvogels zoals de merel, winterkoning, witte kwikstaart en houtduif. In de kapschuur is een oud merelnest aangetroffen. Tijdens het veldbezoek is een witte kwikstaart op het dak van de middelste schuur waargenomen. In de vervallen schuur zijn oude nestresten en uitwerpselen van boerenzwaluw aangetroffen. De schuur is niet meer door de soort in gebruik.

5.4 Reptielen

Met de ligging van de onderzoekslocatie midden in het agrarische landschap en het ontbreken van populaties reptielen in de directe omgeving kan de aanwezigheid van reptielen op de onderzoekslocatie worden uitgesloten. De onderzoekslocatie is niet geschikt als leefgebied voor reptielen. De geplande werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op reptielen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.5 Amfibieën en vissen

Op de onderzoekslocatie is voor vissen en amfibieën geen geschikt (voortplantings)water aanwezig. Bruine kikker en gewone pad kunnen gebruik maken van de onderzoekslocatie in de zomerperiode. Ze verblijven dan in de omgeving van graslanden en ruigtes om te foerageren. Voor de bruine kikker en gewone pad geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.6 Vlinders en libellen

De onderzoekslocatie vormt geen leefgebied voor beschermde vlinders en libellen. Uit literatuuronderzoek komt naar voren dat er geen populaties van beschermde soorten in de directe omgeving van de onderzoekslocatie aanwezig zijn. De locatie is voor de soorten uit deze soortgroepen ongeschikt; beschermde soorten uit deze groepen hebben een (meer) natuurlijk habitat nodig. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.7 Overige soortgroepen

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn geen beschermde mieren, weekdieren of kevers waargenomen. Het is dan ook zeer onwaarschijnlijk dat deze soorten op de onderzoekslocatie aanwezig zijn. Er ontbreekt tevens geschikt habitat voor deze soortgroepen. De aanwezigheid van overige soortgroepen is dan ook uit te sluiten.

6 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

In dit hoofdstuk wordt aangegeven voor welke soorten nader onderzoek is vereist en of de geplande werkzaamheden een overtreding van de verbodsbepalingen Wet natuurbescherming teweegbrengen. Tevens is verwoord of er maatregelen getroffen kunnen worden om overtredingen te voorkomen of om de locatie voor soorten te versterken.

6.1 Vaatplanten

Er zijn geen beschermde soorten geconstateerd. Nader onderzoek is niet noodzakelijk, overtreding van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

6.2 Zoogdieren

6.2.1 Vleermuizen

Het is niet te verwachten dat vleermuizen van de schuren op de onderzoekslocatie gebruik maken als voortplantingsplaats of rustplaats. Eventueel aanwezige vleermuizen in de woning ondervinden geen negatieve effecten van de voorgenomen plannen. Overtredingen ten aanzien van verblijfplaatsen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Langs de Heideveldweg is echter wel een houtsingel aanwezig die als vliegrouete door vleermuizen kan worden gebruikt. Het is belangrijk dat deze houtsingel niet wordt verlicht, maar dat deze donker blijft. Hiermee dient rekening te worden gehouden bij de inrichting van het erf.

De tuin bij het woonhuis kan wel door vleermuizen worden gebruikt om te foerageren. De tuin blijft gehandhaafd. Nader onderzoek naar foerageergebied is niet noodzakelijk.

6.2.2 Overige zoogdieren

De steenmarter heeft van de schuren gebruik gemaakt. Wanneer het langer dan een jaar duurt dat de schuur wordt gesloopt, wordt geadviseerd een aanvullende inspectie uit te voeren om vast te stellen dat de steenmarter geen gebruik maakt van de schuur. Het verwijderen van een verblijfplaats van de steenmarter vormt een overtreding van de Wet natuurbescherming. Wanneer blijkt dat de steenmarter gebruik maakt van de schuren als vaste voortplanting- of rustplaats, kunnen de sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd door te werken volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Dit betekent dat er rekening dient te worden gehouden met de periode van de sloop, het vermijden van schade aan de soort en het eventueel aanleggen van een alternatieve verblijfplaats. Vooralsnog is dat niet aan de orde.

Kleine zoogdieren als de egel kunnen gebruik maken van de onderzoekslocatie, echter is de egel vrijgesteld voor ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt de zorgplicht voor deze soort. Dit betekent dat er rekening met de soort gehouden dient te worden tijdens de sloop. Er zijn geen specifieke maatregelen noodzakelijk.

6.3 Broedvogels

6.3.1 Jaarrond beschermde soorten

Op de onderzoekslocatie zijn geen nesten van jaarrond beschermde broedvogels te verwachten. Overtredingen van de Wet natuurbescherming zijn niet aan de orde. De locatie bevindt zich in een gebied waarin steenuilen voorkomen. Door het plaatsen van een steenuilenkast, bijvoorbeeld op een rustige locatie aan de nieuwe schuur, kan de locatie deel gaan uitmaken van het leefgebied van steenuilen. Daarnaast prefereert de soort landschapselementen zoals bijvoorbeeld een overhoek, akkerrand, houtsingel, poel, boomgaard mestvaalt enz.

De te slopen schuren zijn niet geschikt als voortplantingsplaats voor huismussen. Overtredingen van de Wet natuurbescherming zijn niet aan de orde. Door het plaatsen van een aantal huismusnestkasten kan de populatie die gebruik maakt van het woonhuis worden versterkt. Tevens wordt vrijblijvend geadviseerd om de schuur toegankelijk te maken voor de boerenwaluw. De soort heeft in het verleden van de locatie gebruik gemaakt. De afname van broedgelegenheid vormt één van de oorzaken van de achteruitgang van deze soort in Nederland. Met enkele kleine aanpassingen kan het erf weer geschikt worden voor de soort. Zeker omdat er paardenstallen worden gerealiseerd is de kans op hervestiging groot.

6.3.2 Overige vogelsoorten

De te slopen schuren op de onderzoekslocatie zijn geschikt voor algemeen voorkomende broedvogels zoals de merel, winterkoning, witte kwikstaart en houtduif. De nesten van deze soorten zijn, zolang ze worden gebruikt, beschermd. De sloopwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden, of er dient een aanvullende inspectie plaats te vinden op aanwezigheid van een broedgeval voorafgaand aan de sloop. Let op: het broedseizoen is niet wettelijk vastgelegd. Vogels en hun nesten zijn beschermd. Dit betekent dat het nest beschermd is vanaf het moment dat ze worden gebruikt. Het tijdstip kan variëren van jaar tot jaar en heeft te maken met onder andere de temperatuur en de weersomstandigheden (zorgplicht, artikel 1.11 Wet natuurbescherming).

6.4 Overige soortgroepen

De geplande werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op reptielen. Voor de bruine kikker en gewone pad geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk. Beschermde soorten vlinders en libellen zijn niet te verwachten. De aanwezigheid van overige soortgroepen is uit te sluiten. Nader onderzoek is niet aan de orde.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In opdracht van de heer M. Biemolt, heeft Hunink Ecologie een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Aanleiding hiervoor is het voornemen om de drie schuren aan de Heideveldweg 1 in Nijverdal te slopen en te vervangen voor één nieuwe schuur.

Door middel van de gegevens uit de NDFF is onderzocht welke soorten in de afgelopen 10 jaar op en rondom de onderzoekslocatie zijn aangetroffen. Hieruit zijn verschillende soorten gekomen waaraan tijdens het veldbezoek extra aandacht is besteedt.

Op 20 april 2018 is door Hunink Ecologie een veldbezoek gebracht aan de onderzoekslocatie. Naar aanleiding van de bureaustudie en het uitgevoerde veldbezoek komen de volgende punten naar voren:

- De onderzoekslocatie is onderzocht op de aanwezigheid van beschermde flora. Er zijn geen beschermde soorten, of biotopen aangetroffen waar beschermde soorten voor kunnen komen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.
- Er zijn geen geschikte verblijfsmogelijkheden aangetroffen voor vleermuizen. Nader onderzoek naar de gebruiksfunctie van de schuren voor vleermuizen is niet noodzakelijk. De bomen langs de Heideveldweg vormen mogelijk een vliegroute voor vleermuizen, deze dient donker te blijven.
- Steenmarter komt voor in de directe omgeving van de onderzoekslocatie, er zijn oude sporen aangetroffen in de vorm van afgebeten veren. Verblijfsindicaties van recent gebruik zijn niet aanwezig. Wanneer de sloop langer dan een jaar duurt, wordt een aanvullende inspectie aanbevolen.
- Op de onderzoekslocatie zijn geen verblijfsindicaties van uilen. Vrijblijvend wordt geadviseerd het perceel geschikt te maken voor de steenuil.
- Het naastgelegen woonhuis met tuin is in gebruik door huismussen. De schuren vormen geen geschikte broedplaats. Vrijblijvend wordt geadviseerd nestgelegenheid te bieden aan de huismus en de boerenzwaluw.
- De schuren vormen een geschikte broedplaats voor enkele algemene broedvogels. De sloop dient buiten het broedseizoen plaats te vinden, of er dient een aanvullende inspectie plaats te vinden op aanwezigheid van een broedgeval voorafgaand aan de sloop.
- Er is geen geschikt (voortplantings)water voor amfibieën aanwezig. Wel is de onderzoekslocatie geschikt als landbiotoop voor soorten als gewone pad en bruine kikker. Deze soorten zijn echter vrijgesteld in de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.
- Voor de overige soortgroepen geldt dat er geen beschermde soorten zijn te verwachten, waardoor deze ook geen negatieve effecten ondervinden van de ingreep.

In tabel 1 staat per soortgroep en functie aangegeven welke effecten zijn te verwachten, of nader onderzoek is vereist en of de geplande werkzaamheden een overtreding van de verbodsbepalingen Wet natuurbescherming teweegbrengen.

Soortgroep	functie	Effect ingreep	Nader onderzoek	Overtreding Wet natuurbescherming
Vaatplanten		Geen	Nee	Nee
Vleermuizen	Verblijfplaats	Geen	Nee	Nee
	Vliegroute	Geen, houtsingel donker houden	Nee	Nee
	Foerageergebied	Geen	Nee	Nee
Overige zoogdieren		Geen, aandacht steenmarter	Nee	Nee
Vogels		Algemene broedvogels, sloop buiten broedperiode	Nee	Nee
Reptielen		Geen	Nee	Nee
Amfibieën en vissen		Geen	Nee	Nee
Vlinders en libellen		Geen	Nee	Nee
Overige soortgroepen		Geen	Nee	Nee

Tabel 1: Conclusies quickscan flora en fauna.

LITERATUUR

Websites:

wetten.overheid.nl

www.atlasleefomgeving.nl

www.ipo.nl/beleidsvelden/natuur/natura2000-programmatische-aanpak-stikstof-pas-en-kaderricht

www.nederlandsesoorten.nl

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland

www.vivarapro.nl

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

BIJ12, 2017, Juridisch kader behorende bij kennisdocumenten soortenbescherming, versie 1.0
Publicatienummer BIJ12-2017-022, BIJ12 juli 2017

BIJ12, 2017 Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0, Publicatienummer BIJ12-2017-004,
BIJ12 juli 2017

BIJ12, 2017 Kennisdocument Huismus, versie 1.0, Publicatienummer BIJ12-2017-009, BIJ12 juli 2017

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. – Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Douma, M., C.P.M. Zoon & A.D. Bode, 2011. De Zoogdieren van Overijssel, leefwijze en verspreiding in de periode 1970 t/m 2010. Uitgeverij Profiel, Bedum.

Kapteyn, Kees, 1995. Vleermuizen in het Landschap: over hun ecologie, gedrag en verspreiding – Schuyt en co, Haarlem.

Stichting FLORON, 2011 Nieuwe atlas van Nederlandse Flora – KNNV uitgeverij, Zeist

Netwerk Groene Bureaus

Hunink Ecologie is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk Groene Bureaus telt ongeveer 70 leden en vertegenwoordigt daarmee driekwart van alle (landschaps)ecologen bij adviesbureaus.

Kwaliteitsbevordering vindt plaats via discussies over kwaliteit tussen bureaus onderling en tussen bureaus en opdrachtgevers. Belangenbehartiging vindt plaats door aanspreekpunt voor de branche te zijn en knelpunten die binnen de branche gevoeld worden, te formuleren en te bespreken met opdrachtgevers.

De leden van het Netwerk Groene Bureaus hechten grote waarde aan maatschappelijk verantwoord ondernemen, aan goed opdrachtnemerschap en aan collegialiteit. De leden onderschrijven daartoe de gedragscode van de vereniging.

Adviesbureaus die lid zijn van het Netwerk Groene Bureaus investeren nadrukkelijk in de kwaliteit van hun producten en in de kwaliteit van de relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

Met het lidmaatschap van het Netwerk Groene Bureaus laten wij zien dat wij:

1. kwaliteit van besluitvorming en integere advisering als enig belang hebben. Leden van het Netwerk Groene Bureaus zijn geen natuurbeschermers en geen facilitators van natuurschadelijke ontwikkelingen. Zij staan tussen de partijen maar zijn zelf geen partij;
2. conform de gedragscode van het Netwerk Groene Bureaus adviseert: respectvol, deskundig, integer, verantwoord, objectief en onafhankelijk;
3. ons door het Netwerk Groene Bureaus met regelmaat laat toetsen op de geleverde kwaliteit;
4. de klachtenprocedure van het Netwerk Groene Bureaus erkennen. De klachtenprocedure is onderdeel van kwaliteitsborging van het Netwerk Groene Bureaus en staat open voor opdrachtgevers en andere belanghebbenden. Onafhankelijk voorzitter van de klachtencommissie is Annelies Freriks (Element Advocaten, Eindhoven en hoogleraar Dier en Recht, Universiteit Utrecht), met Robert Crince le Roy (advocaat bij Wybenga Advocaten, Rotterdam) als vervanger;
5. medewerkers inzetten met een passende opleiding: HBO, academisch niveau of van vergelijkbaar niveau;
6. zonodig - en binnen de overeengekomen contractvoorwaarden - snel aanvullende deskundigheid kunnen inschakelen via het Netwerk Groene Bureaus.

Meer informatie over het Netwerk Groene Bureaus is te vinden op: www.netwerkgroenebureaus.nl

BIJLAGE 1 VERBODSBEPALINGEN WET NATUURBESCHERMING

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (alle vogels)

Artikel 3.1

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (incl. soorten in Appendix I en II van de Conventie van Bern en Appendix I van de Conventie van Bonn)

Artikel 3.5

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten (de nationaal beschermde soorten)

Artikel 3.10

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

ⁱ Bron: Sander Hunink, Ecologica